

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Ponedeljek, 28. avgust 2023 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtoga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtoga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapишite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 2 3 2 5 6 1 1 2 0 2

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/36

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Prepoznavanje umetnika**

1.1. Poimenujte umetnika, predstavljenega v slikovnem gradivu te naloge.

(1)

V katerem mestu in v katerem stoletju je ustvarjal?

(1)

Zakaj so ga sodobni imenovali za Michelangela takratne dobe?

(1)
(3 točke)

1.2. V slikovnem gradivu v barvni prilogi poiščite umetniško delo, ki predstavlja mitološki motiv.
Poimenujte ga in ga razložite.

(3 točke)

1.3. Katere oblikovne značilnosti obdobja prepoznote v avtorjevem ustvarjanju? S pomočjo slikovnega gradiva navedite tri značilnosti.

(3 točke)

1.4. Kakšno vlogo je v umetnikovem življenju igral mož na sliki 1.2?

(1)

Poimenujte vrsto portreta na sliki 1.2.

(1)

Predstavite eno oblikovno značilnost portreta na sliki 1.2.

(1)
(3 točke)

1.5. Poimenujte umetniško delo na sliki 1.3.

(1)

Pojasnite pomen moških figur na njem.

(1)

Kateri vodnjak na Slovenskem se zgleduje po njem?

(1)
(3 točke)

2. naloga: Romantika

2.1. Časovno opredelite romantiko.

(1 točka)

2.2. Na slikah 2.1 in 2.2 sta dve povsem različni krajini. Pojasnite, zakaj obe deli opredeljujemo kot romantični.

Slika 2.1: _____

(1)

Slika 2.2: Prikaz učenja s primjerenim vektorskim učenjem.

(1)

Iz obeh del je razvidno, da romantika nima enovite slogovne podobe. Kai opredeliuje to smer?

(1)
(3 točke)

2.3. Umetnina na sliki 2.3 je postala simbol za romantiko. Katere romantične teme lahko razberemo iz dela? Navedite dve temi.

(2 točki)

(2 točki)

2.4. Umetniki v tem času iščejo nove vire navdihov, kot je denimo primer na sliki 2.4. Kako imenujemo vsebine, ki se navduhujajo v Severni Afriki in na Bližnjem vzhodu?

(1)

(1)
(2 točki)

2.5. To je obdobje, ko se korenito spremeni družbeni položaj umetnika. Razložite, zakaj.

(1 točka)

2.6. Za to obdobje je značilno tudi prebujanje narodnostnih čustev. K deloma na slikah 2.5 in 2.6 pripisite nacionalno identiteto. Razložite, kako se kaže narodno buditeljstvo v motivu.

Slika 2.5:

(2)

Slika 2.6:

(2)
(4 točke)

2.7. V srednjeevropskih deželah sočasno z romantiko govorimo o posebni kulturi bivanja, ki je vezana na določen družbeni sloj, kot je upodobljen na sliki 2.7. Poimenujte to kulturo in navedite, za kateri družbeni sloj gre.

(2 točki)

3. naloga: Impresionizem

3.1. Impresionizem je slikarska smer, ki se je razvila kot odpor do akademskega in ateljejskega slikarstva. Kdaj in v kateri deželi se je razvila ta smer?

(2 točki)

3.2. Imenujte umetnika avtorja dela na sliki 3.2 in naslov slike, po kateri je ta slikarska smer dobila ime.

(2 točki)

3.3. Napišite tri oblikovne novosti, značilnosti impresionizma.

(3 točke)

3.4. Oglejte si slike od 3.1 do 3.6. Napišite tri priljubljene teme slikarskih upodobitev.

(3 točke)

3.5. Slovenski umetniki so impresionistični način slikanja prevzeli kasneje. Kdaj?

(1)

Poimenujte dva slovenska impresionista.

(2)

Na sliki 3.6 je slika Križanke, ki spada v cikel upodobitev enega motiva. Kaj je slikar raziskoval?

(1)

V kateri evropski prestolnici so slovenski impresionisti doživeli javno priznanje?

(1)
(5 točk)

4. naloga: Umetnost prve polovice 20. stoletja

4.1. Poimenujte modernistične smeri oziroma avantgardistična gibanja, ki jim pripadajo dela na slikah 4.1, 4.2, 4.3 in 4.4.

Slika 4.1: _____

Slika 4.2: _____

Slika 4.3: _____

Slika 4.4: _____

(4 točke)

4.2. Navedite dve temeljni značilnosti modernistične smeri, ki je predstavljena s sliko 4.1.

(2 točki)

4.3. Katero je bistveno načelo kubističnega slikarstva (slika 4.5)?

(1 točka)

4.4. Katera dva nova postopka se uveljavita v začetku 20. stoletja (slike 4.6 in 4.7)?

Slika 4.6: _____

Slika 4.7: _____

(2)

Kaj pomenita ta dva pojma?

Slika 4.6: _____

Slika 4.7: _____

(2)

Kdo sta avtorja del na slikah 4.6 in 4.7?

Slika 4.6: _____

Slika 4.7: _____

(2)

(6 točk)

4.5. Kaj je vodilo dadaiste pri njihovem delovanju? Navedite dve načeli.

(2 točki)

5. naloga: Arhitektura 20. stoletja na Slovenskem

5.1. Oglejte si slike 5.1, 5.2 in 5.3. Imenujte avtorja teh del.

(1 točka)

5.2. Umetnik je oblikoval svoj slog, t. i. moderni klasicizem. Pojasnite ta pojem.

(1 točka)

5.3. Po letu 1920 se je avtor del na slikah 5.1, 5.2 in 5.3 začel ukvarjati tudi z urbanistično ureditvijo Ljubljane. Takrat so nastala njegova najpomembnejša dela v slovenski prestolnici. Imenujte jih.

Slika 5.1: [Klikni za detaljnije informacije](#)

Slika 5.2: _____

Slika 5.3: _____ (3 točke)

5.4. Vrhunec njegovega dela v Ljubljani predstavlja stavba na sliki 5.3. Napišite tri oblikovne značilnosti te zgradbe.

(3 točke)

- 5.5. Po zgledu sočasnih ameriških zgradb je bil v 30. letih zgrajen ljubljanski Nebotičnik (slika 5.4). Imenujte arhitekta te zgradbe.

(1)

Stavba slogovno pripada zmernemu funkcionalizmu. Pojasnite ta izraz.

(1)

Ljubljanski Nebotičnik je primer ene od prvih potresno varnih stavb. Iz katerega materiala je zgrajena ta stavba?

(1)
(3 točke)

- 5.6. V prvi polovici 20. stoletja je deloval v Ljubljani tudi arhitekt, avtor dela na sliki 5.5, ki se je šolal na Dunaju. Njegova arhitektura je zaradi tega precej dekorativna. Imenujte tega umetnika in stavbo na sliki 5.5.

(2)

Stavbo umeščamo v t. i. slovenski nacionalni slog. Z dvema navedbama razložite značilnosti tega sloga.

(2)
(4 točke)

DEL B

6. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 6.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite. (4 točke)
 2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
 3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
 4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. (3 točke)
 5. Primerjajte delo na sliki 6.1 s tistim na sliki 6.2 glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike. (5 točk)
 6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na namen, material, okoliščine, obliko, vsebino in vplive. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na obliko in vsebino. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

Številka izbrane naloge: _____

M 2 3 2 5 6 1 1 2 2 0

M 2 3 2 5 6 1 1 2 2 1

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 2)

- Slika 1.1: <http://www.geometriefluide.com/foto/PIC3226O.jpg>. Pridobljeno: 24. 10. 2015.
- Slika 1.2: <https://tinyurl.com/y6vkc5zz>. Pridobljeno: 28. 6. 2019.
- Slika 1.3: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993.
- Slika 2.1: <https://tinyurl.com/yabhu6zz>. Pridobljeno: 6. 4. 2022.
- Slika 2.2: <https://tinyurl.com/yd6d6e2o>. Pridobljeno: 6. 4. 2022.
- Slika 2.3: <https://tinyurl.com/yam8kt4h>. Pridobljeno: 1. 4. 2022.
- Slika 2.4: <https://tinyurl.com/ycl9agse>. Pridobljeno: 6. 4. 2022.
- Slika 2.5: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana, 1998.
- Slika 2.6: <https://tinyurl.com/y77ne9b7>. Pridobljeno: 28. 2. 2019.
- Slika 2.7: <http://www.ng-slo.si/si/imagelib/zoom/default/ZBIRKE/NGS/NGS0463.jpg>. Pridobljeno: 5. 2. 2015.
- Slika 3.1: <https://tinyurl.com/ya2pnhu3>. Pridobljeno: 30. 7. 2018.
- Slika 3.2: več avtorjev, Umetnost: Svetovna zgodovina, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2000.
- Slika 3.3: Debicki idr., Zgodovina slikarske, kiparske in arhitekturne umetnosti, Modrijan, Ljubljana, 1998.
- Slika 3.4: <https://tinyurl.com/yznrz83b>. Pridobljeno: 26. 4. 2021.
- Slika 3.5: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
- Slika 3.6: Narodna galerija, Vodnik, Slikarstvo in kiparstvo v Sloveniji od 13. do 20. stoletja, Ljubljana, 1998.
- Slika 4.1: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.
- Slika 4.2: N. Lynton, Zgodba moderne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1994.
- Slika 4.3: <http://www.moma.org/collection/>. Pridobljeno: 24. 2. 2015.
- Slika 4.4: <http://parasitevisions.wordpress.com>. Pridobljeno: 7. 6. 2013.
- Slika 4.5: <https://tinyurl.com/ybqen8tv>. Pridobljeno: 9. 6. 2020.
- Slika 4.6: S. Zuffi: One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.
- Slika 4.7: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993.
- Slika 5.1: www.sfpkr.si. Pridobljeno: 2. 7. 2013.
- Slika 5.2: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana, 2002.
- Slika 5.3: <http://www.pogledi.si/kritike/moja-tvoja-nasa-zgodovina>. Pridobljeno: 13. 6. 2013.
- Slika 5.4: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
- Slika 5.5: <http://www.la-belle-époque.de/slowenien/ljub0403.jpg>. Pridobljeno: 8. 10. 2019.
- Slika 6.1: <https://tinyurl.com/y8hntrnw>. Pridobljeno: 26. 4. 2021.
- Slika 6.2: S. Sroppcati, Vodnik po slikarstvu, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1996.
- Slika 7.1: <http://www.ng-slo.si/>. Pridobljeno: 9. 6. 2013.
- Slika 7.2: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.
- Slika 8.1: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.
- Slika 8.2: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton, 2004.

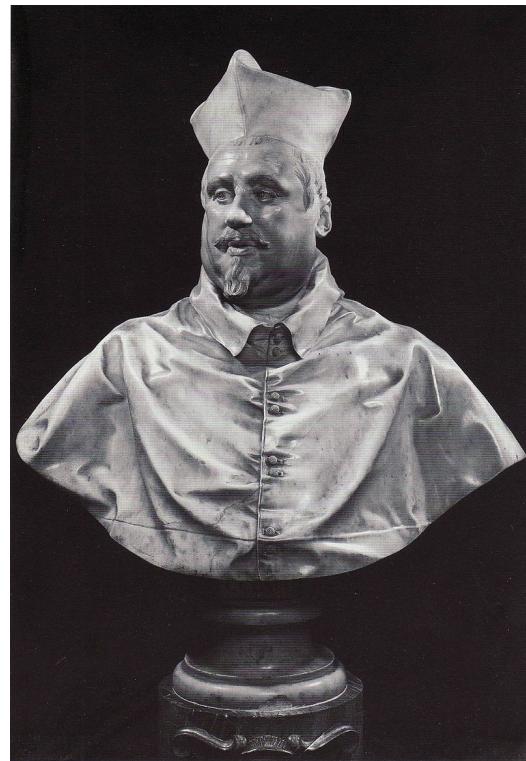
Prazna stran

Prazna stran

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)**1. naloga: Prepoznavanje umetnika**

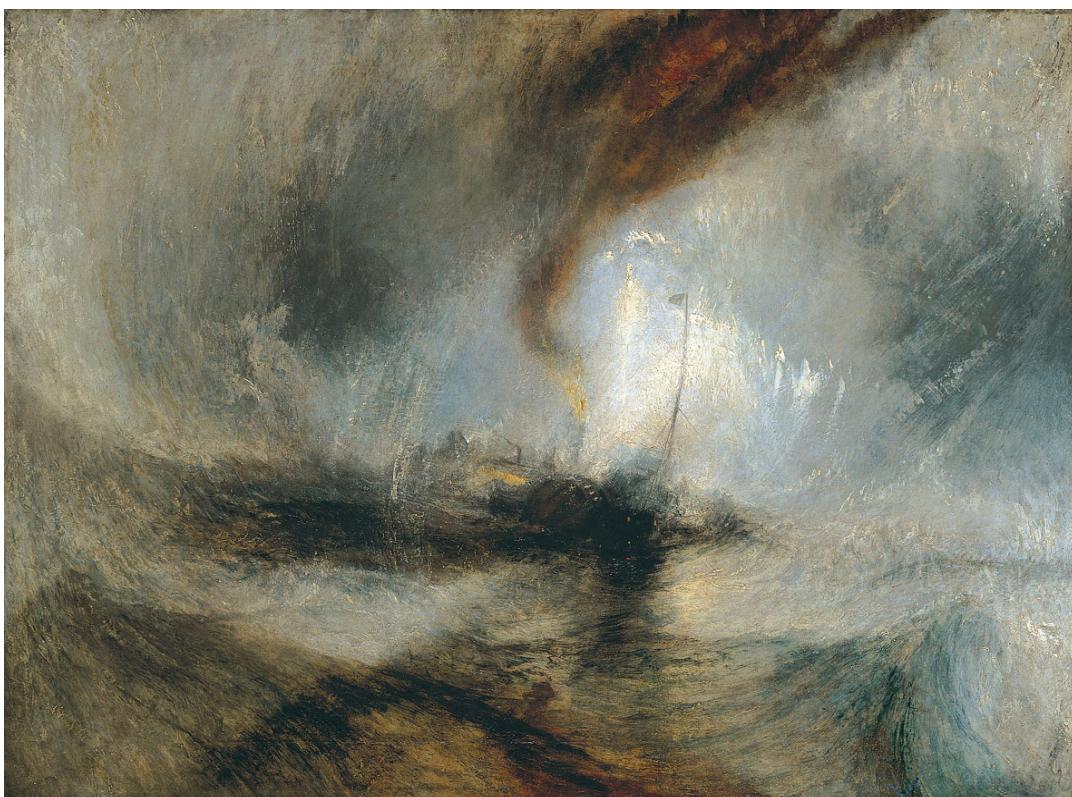
Slika 1.1

Slika 1.2

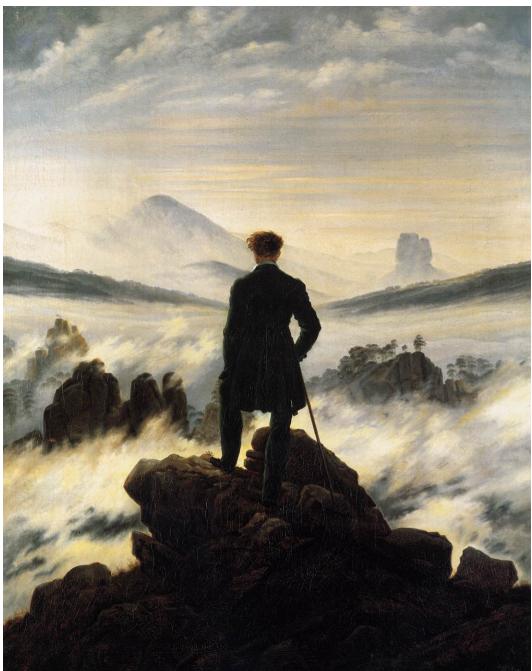
Slika 1.3

2. naloga: Romantika*Slika 2.1**Slika 2.2*

M 2 3 2 5 6 1 1 2 2 7

27/36

Slika 2.3

Slika 2.4

Slika 2.5

Slika 2.6

Slika 2.7

3. naloga: Impresionizem

Slika 3.1

M 2 3 2 5 6 1 1 2 2 9

29/36

Slika 3.2

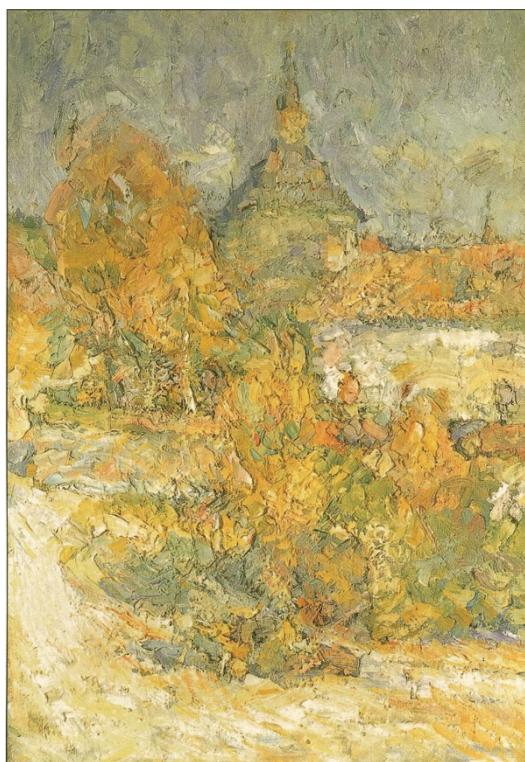
Slika 3.3

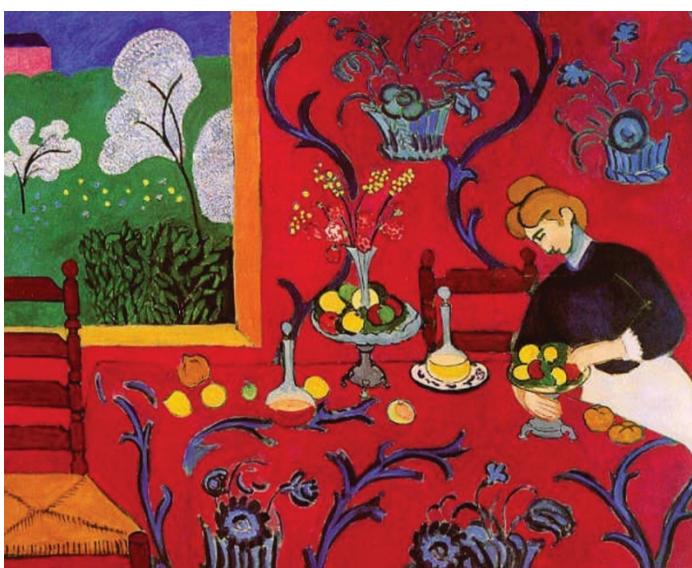
Slika 3.4

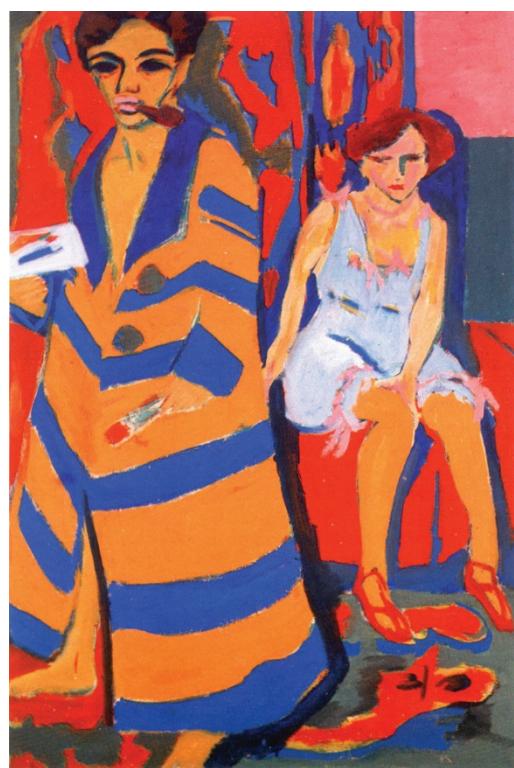
Slika 3.5

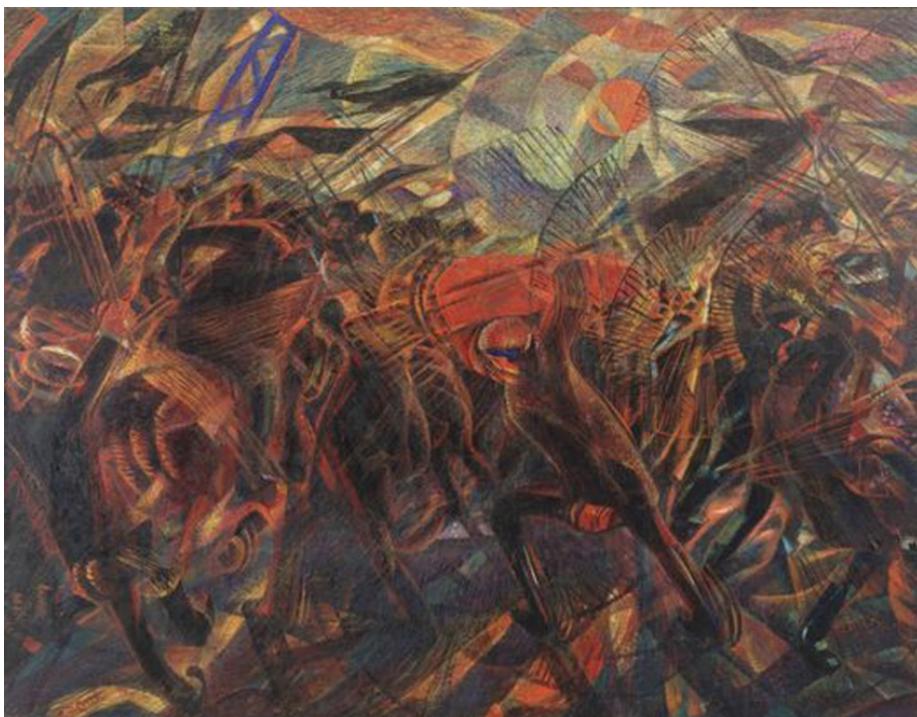
Slika 3.6

4. naloga: Umetnost prve polovice 20. stoletja

Slika 4.1

Slika 4.2

Slika 4.3

Slika 4.4

Slika 4.5

Slika 4.6

Slika 4.7

5. naloga: Arhitektura 20. stoletja na Slovenskem

Slika 5.1

Slika 5.2

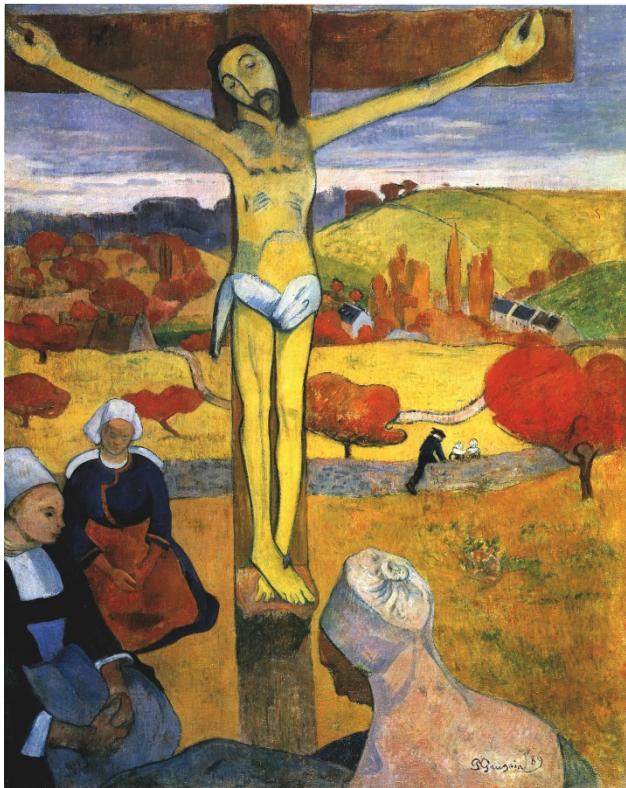
Slika 5.3

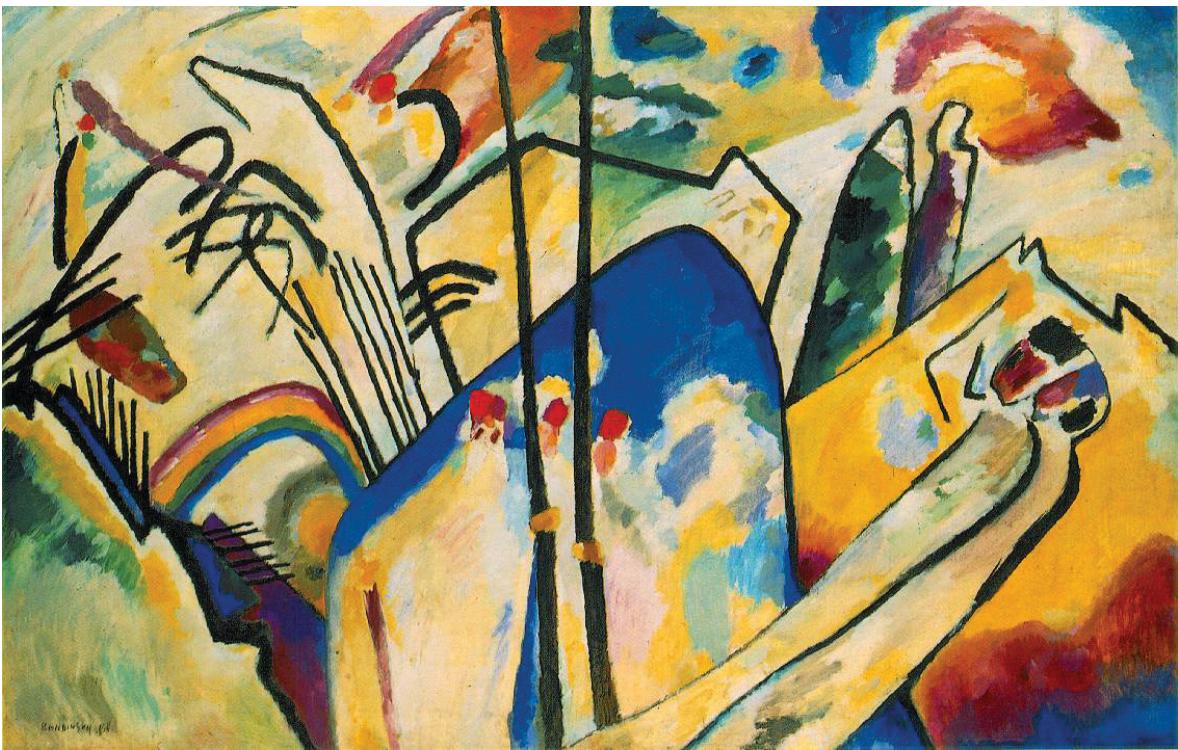
Slika 5.4

Slika 5.5

6. naloga*Slika 6.1**Slika 6.2*

7. naloga*Slika 7.1**Slika 7.2*

8. naloga*Slika 8.1**Slika 8.2*